

TUTANHAMON A SZÁMADÓ

BORBOLA JÁNOS

Kiadja a reCELL Kft

Szerző: Borbola János

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Nyomdai munkák:

Felelős vezető:

A címlapot tervezte: Kiss Barnabás

Kézirat lezárva: 2004. szeptember

© Borbola János 2004.

ISBN

A szerző eddig megjelent munkái:

*Borbola János: **Olvassuk együtt magyarul!** A Moszkvai Matematikai Papirusz két feladatának magyar nyelvű olvasata (Budapest, 2000). ISBN 963 03 9613 0*

*Borbola János: **Királykörök.** A Rhind Matematikai Papirusz királyköreinek magyar nyelvű olvasata. A Szent Korona egyiptomi mérete (Budapest, 2001). ISBN 963 00 7468 0*

*Borbola János: **Csillagszoba.** Út a szakkarai piramisfeliratok magyar nyelvű olvasatához (Budapest, 2004).
ISBN 963 214 963 7*

Budapest

Előszó

Történeti, módszertani áttekintés

Tutanhamonról, az Újbirodalom fiatalon elhunyt királyáról könyvtárakat töltő irodalom látott napvilágot. Sírjának feltárása során előkerült tárgyak, díszítések, feliratok szemkápráztató gazdagsága rövid életéről, s egyúttal korának szokásairól nyújt felbecsülhetetlen képet. Eddigi ismereteink szerint még senki sem nevezte az *amon*-vallásra visszatért, túlvilági útjára gazdagon elbocsátott uralkodót *számadónak*. Pedig pontosan ez a rang olvasható az egyik mellédíszére írt kartusán.

Ki volt ez a titokzatos számadó, és miről kellett számot adnia? Egyáltalán mit jelentett ez a szó az ősi hitvilágban? Erről szól pectoráljának magyar nyelvű olvasata.

Tekintve, hogy olvasási módszerünk alapjaiban eltér a nemzetközi szakirodalom szabályaitól a szöveg érdembeli tárgyalásának bemutatása előtt célszerű az általunk bevezetett rendszer kialakulását áttekinteni.

* * *

Jean François Champollion 1822-ben tett korszakalkotó felfedezése óta a művelt világ megfegtettnek tekinti az egyiptomi hieroglifák titkát. Bebizonyosodott, hogy a korábbi hiedelmekkel szemben a mágikus jelek nem

díszítések, hanem írott szövegek alkotóelemei. Kutatásuk 182 éve alatt nyilvánvalóvá vált, hogy jellegét tekintve alapvetően mássalhangzós írást képeznek, melyben a képecskék (ideogrammák) mellett egy, ill. több mássalhangzóból álló jelcsoportok (fonémák) is szerepelnek. Vegyes írás.

Tekintve, hogy a hieroglifák alaki sajátosságaiból kiindulva a tudósoknak nem sikerült olvasathoz jutni, a kutatásban a mondattani elemzés, a szintaxis vette át a vezető szerepet. Ennek köszönhető, hogy az egyiptológusok mind a mai napig a hieroglifákat nem tudják közvetlenül olvasni, helyette helyzetüket elemezve azokat csak megfeleltetik.¹ A legnagyobb gondot a hangtan okozta. Tekintve, hogy a Nílus-parti írás a magánhangzókat nem jelölte, valamint az egyiptológusok a szavak formai sajátosságait elvetették, csak találgatni lehetett, hogy hány és milyen hangértékű magánhangzó szerepelt a mássalhangzók körül. Eleinte ismert nyelvcsoportokkal igyekeztek összevetni a lassan kibontakozó mássalhangzós vázakat, de az azonosítási kísérletek sorra kudarcot vallottak. Kiderült, hogy a Nílus-völgyiek ragozó nyelve nem hasonlít sem az indogermán, sem a szemita nyelvekhez. Biblikus alapokból kiindulva a Középbirodalom hangtanát a szemita hangokkal egészítették ki, ám ahogy ez várható volt a hangzósítás terén ez sem hozott javulást. Végül is az „egyiptomit” a kihalt nyelvek csoportjába sorolták,

¹ Röviden ez annyit jelent, hogy a vizsgált jelcsoport a szóban forgó mondat meghatározott helyén bizonyos értelemmel rendelkezik. Emellett kérdéses, hogy a szavakat alkotó hieroglifák összetartozását helyesen határozták-e meg; ugyanez vonatkozik a mondatok hosszára is. Gardiner a megfeleltetés pontatlanságát általában az „...and derivatives,...and the related words” megjegyzésekkel hidalta át.

melyet a hamita nyelvekkel vonható párhuzamok alapján hamita/szemita, napjainkban inkább a semmit mondó afró-ázsiai nyelveként határoztak meg. A kimondhatatlan mássalhangzók torlódását nemzetközi megállapodás alapján aztán az ismeretlen magánhangzók helyére illesztett 'e' hanggal oldották fel. Így kapott lábra a szépségéről híres királynő Nefer-Tete neve is. Az elmúlt évszázad második felében a kopt és etióp nyelv tanulmányozása hozott a mondattan téren némi fejlődést (Polotsky), mely a hangtan kutatására is kihatott. A *-gal jelölt hangalakok az általános nyelvészeti szabályok figyelembe vételével alakultak ki, melyek eredete a szakirodalom feltevésében a feltételezett *ősafrikai* állapotra vezethető vissza.² Egyébként csak néhány tucat szó vázának pontos hangzósítását kellett volna megoldani, ezek ismeretében a többi már logikai úton is felgöngyölíthető. Ismertetőnkéből természetesen nem hiányozhat a nagy nyelvtani rendszerező/szerkesztő, munkássága elismeréséért lovaggá ütött Sir Alan Gardiner neve sem, aki az *Egyptian Grammar* vaskos kötetében az akkor érvényes nyelvtani szabályokat gyűjtötte össze. Rendszere azóta számos finomításon ment keresztül, de szabályai alapjaiban ma is érvényesek. A nemzetközi porondon közismert nagyságok neveit tovább sorolhatnánk, hiszen Fl. Petrie, T.E. Peet, G. Möller, B. Gunn, J. von Beckerath, L. Borchard, K. Sethe, J. Černý és még sokan mások, napjainkban R. Hannig, H. Satzinger, L.M.J. Zonhoven sokat tettek a

² Kammerzell, *Graphonemrelationen im älteren Ägyptisch*, Hannig, *Großes Handwörterbuch Ägyptisch-Deutsch* (Mainz, 1995), XLV-LVI.

vélt egyiptomi nyelvtani rendszer továbbfejlesztéséért, hangtana tisztításáért.

Összességében leszögezhetjük: a köztudatban kialakult szemlélet szerint a hieroglifás írás titkát napjainkra megfejtették, ezt a problémát tehát *ad acta* lehet tenni.

Valóban! Miért kell mindezt újra napirendre tűzni? Miért nem hiszünk a jó szándékú, feddhetetlen tudósok csaknem két évszázad óta folyó kutatásainak, eredményeinek? Más szóval mi az oka kétségeinknek?

Kezdjük talán a leglényegesebbel:

- A Nílus-parti birodalom négyezer éve több tucatra tehető dinasztiát, vele sok millió embert számlált. Határai gyakran Mezopotámiáig terjedtek, ill. magukba foglalták a teljes Mediternumot. Bizonyítható kapcsolataik voltak Indiával, és Távol Kelettel is. Ilyen birodalmat csak élő, azaz beszélt nyelvvel, és annak pontos rögzítésével lehetett irányítani. Kultúrájuk számtalan nyoma maradt ránk, írásuk szerencsére négyezer éven keresztül követhető. Ergó: *ha azt állítjuk, hogy a hieroglifás írást megfejtettük, ami azonos nyelvük helyreállításával, akkor – beleértve a nyelv többszöri változását is – ma ismét tudnunk kellene „egyiptomiul” beszélni.* Helyette a szakirodalom még mindig a „hehegő torokbetegség” tévútján bukdácsol.³

³ Hogy ma a transliterációkat mégis ki lehet ejteni, az a héber *ábc* gyenge mássalhangzóinak köszönhető. Ilyenkor a fent bemutatott 'e' hang mellett az *āyin*, az *āleph*, a *yodh*→'i/j' és a *wāw*→ú hangjait magánhangzósfítják.

- A fenti állításban az írás megfejtését azonosítottuk, a nyelv megfejtésével. Az írás a beszéd másodlagos jegye, annak pontos rögzítése. Megfejtésekor a nyelv alapvető tartópillérei, azaz a szókincs, a szerkezet, és a hangtan közül egyik sem hiányozhat. *Ha a kőbe vésett írásjelek olvasásával a beszédet nem sikerült helyreállítani, akkor ez azt jelenti, hogy még nem tudunk értelmesen olvasni. Magyarul: az írást még nem fejtettük meg!*
- Az archeológiai leletek sokasága, nyilvánvalósága, a korszerű technika a nyelv segítsége nélkül is csodákra képes. Az Amarna-kori hulladékok elemzésével például rekonstruálni lehetett az üveg és faiance égetés hajdan volt lépéseit.⁴ Az ásatások során felszínre került alapzatok, falak, nyílásszerkezetek elhelyezése, méretei megannyi adattal szolgálnak az akkori élet hétköznapjairól. Sírokból előkerült tárgyak, ételek, szerszámok, még a mikroorganizmusok is a hajdan volt kultúra szintjéről árulkodnak. Falfestmények tömege, szobrok sokasága támasztja alá a bőségesen ránk maradt feliratok kavalkádját. Ezek ismeretében „könnyű” elméleteket gyártani, hitvilágot teremteni, és a 182 év szorgos kutatásának vitathatatlan részsikereire „körül-belül” történelmet építeni. Hangsúlyozzuk, mindezt olvasni tudás nélkül is össze lehet állítani.

Másrészt nemcsak a hangtan jótékony ellenőrző szerepe hiányzik. Komolyabb „furcsaságok” is terhelik az egyiptológiai kutatás két évszázadát.

⁴ *Pharaohs of the Sun. Akhenaten, Nefertiti, Tutankhamen* (Bulfinch Press/Little, Brown and Company)

1.) Ha a Bibliából ismert exodust történelmi tényként fogjuk fel (valószínűsített idejét II. Ramszesz korára teszik), akkor más, korábbi népvándorlásokról szóló adatok hiányában el kellene fogadnunk, hogy Mózes és népének őshazája szintén Egyiptom volt. Ezirányú tárgyi tényekkel, leletekkel viszont az egyiptológia tudománya egyáltalán nem rendelkezik. Így enyhén szólva furcsa, egyúttal tudományos szinten megalapozatlan fordulat volt a szemita hangokat a Középbirodalom nyelvezetébe bevezetni. Sőt! Ha a biblikus háttérrel mégis elfogadnánk valóságos eseménynek, akkor egyszerűen érthetetlen, hogy az Óbirodalom és az Archaikus kor hangtanát miért nem egyeztették vele.

Az ellenkezője történt!⁵

Kezdetben – a szakirodalom szerint is – a Nílus völgyében az egyiptomi nyelv ősi hangalakjain beszéltek (Archaikus kor, és az Óbirodalom idején). Majd – szintén az egyiptológia vélekedése szerint – a Középbirodalom idején különösebb említésre méltó apópro nélkül eluralkodtak a szemita hangok.⁶ Napjainkban ezekkel az értékekkel transliteráljuk az írott szövegeket.

Kérdés, mennyire tartható ez az álláspont?

Vegyük például az egyik közismert hieroglifa, a fekvő oroslán hangértékeit. Gardiner: „E₂₃ recumbent

⁵ Pontos képet nyújt Kammerzell táblázata mindhárom kor hangtanáról. Hannig, *Großes Handwörterbuch Ägyptisch-Deutsch* (Mainz, 1995), XLV-LVI.

⁶ Az átmeneti korok kezdetben belső villongásoknak tekinthetők, kívülről érkező szemita népek migrációjáról nincsenek adatok. Egyiptom ma ismert történetében a hykszoszok az első kívülről érkező hódítók (i.e. 1650-1551).

lion. Ideo. In var. Pyr.   rw „lion’.”⁷ A (középbirodalmi) hangértékét tehát RÚ-ban határozta meg. A kérdéses hangot a hieroglifa képezi. Gardiner szerint „corresponds to Hebrew ר *rēsh*, more rarely to Hebrew ל *lāmedh*.”⁸ Tehát a resh (rés?) hanggal egyezetteti, szerinte sokkal ritkább az 'l' változat. Kammerzell (Umschreibung und Lautung) viszont eredeti hangértékét (Graphonemrelationen im älteren Ägyptisch) 'l'-ben határozta meg: „ <r> Standard: /l/ aus *l.”⁹

Nem lehet kétség. A szakirodalom ma érvényes értékei szerint a fekvő oroslán eredeti (archaikus és óbirodalmi) neve LW-LÚ volt, mely a héber hangtannal vont párhuzam alapján a Középbirodalom idejére átalakult RÚ-vá.

A Ptolemaioszok korára viszont ugyanaz a jel egyszerűen 'l' hanggá transzformálódott (vissza), lásd

Ptolemaios rövid kartusát: részlet a Rozettei-kőről.

Mindezt betetőzi az Ókor népeinek hangátvétele, mely tovább örökítve egyiptomi gyökereit, az oroslán megnevezését napjainkig csakis az 'l' hanggal képezi: Leo, Lion, LeV, Löwe, Leeuw stb.

Kérdés: mitől vált az eredeti 'l' hang a Középbirodalomban 'r' hanggá, hogy aztán az utódok számára ismét visszatérjen ősi 'l' értékéhez? Egyáltalán megtörtént-e a valóságban is a többi hangváltással együtt

⁷ Gardiner, *Egyptian Grammar* (Oxford, 1994), 460; ISBN 0 9000416 35 1

⁸ Gardiner, *op. cit.*, 27.

⁹ R. Hannig, *op cit.*, XLVII.

a fent követhető 'l→r→l' transzponáció, vagy mindez csak korunk műterméke?¹⁰

2.) A formai jegyek megítélésével is komoly gondok tornyosodtak. Szavakat képező jelek/jelcsoportok elkülönítése értelmük pontos meghatározása nélkül is elvégezhető. A szótövek meghatározása már jóval bonyolultabb feladat volt, hiszen látszólag számos co- és inherens hangot nem, másokat viszont többször is jelöltek a Nílus völgyi őslakók. Mindezt a suffix conjugatió egyiptomi változata bonyolította. Gardiner is kénytelen volt a különböző változatokat jóváírni. Ekkor született meg a determinatívok rendszere.¹¹ Magyarul *meghatározóknak* nevezhetjük, melyeket a szakirodalom nemcsak értelmi-, hanem hangtani determinatívként is megkülönböztet. Hangzósításuk éppen ezért hibának számít. Álljon példaként a mindenki által ismert *élet* jele.

Gardiner S₃₄ hangértéke ρnh (Tutanhamon nevében is szerepel, lásd később). A szakirodalom szerint a gyakran

látható   változat is ρnh-nak olvasandó. Ilyenkor az

 hieroglifák n-h értékkel hangtani alátámasztók/determinatívok. Tehát akár önmagában, akár kísérő jelei társaságában a fenti hieroglifát ma hivatalosan ANH-nak kell olvasnunk. Miért? Mindehhez tudni kell, hogy ezeket a jeleket többnyire kőbe vésték, illetve drága papiruszra vetették.

¹⁰ A hangváltásokról bővebben Borbola, *Királykörök* (Budapest, 2001), 24-29., valamint a *Csillagszoba* (Budapest, 2004), 35-45. oldalain olvashatnak.

¹¹ Borbola, *Olvassuk együtt magyarul!* (Budapest, 2000), 21-22.

A determinatívok bevezetésével viszont lecsökkentek a feleslegesnek tűnő jelek; ezzel egyidejűleg végleg elvetették a közvetlen alaki jegyek alapján történő hangzósítást, magyarul az olvasást.

Megjegyezzük, hogy az eddigi munkánk során még nem találkoztunk determinatívokkal (tapasztalatunk több ezer szó közvetlen hangzósításán alapszik).

3.) A fentiekben már jeleztük, hogy a mondattani elemzés (szintaxis), és a szerkezeti rendszerek kialakítása váltotta fel az olvasás természetes folyamatát.¹² Sorra jelentek meg a komoly nyelvészeti alapokkal rendelkezők számára írt vaskos tankönyvek, melyekben a hieroglif írás szerkezetét analizálták. Egyik legismertebb kötetét a fentiekben már bemutattuk, az *Egyptian Grammar* Gardiner nevéhez fűződik. Minden nyelv sajátos szerkezettel rendelkezik, olyan ez, mint az ujjlenyomat. Ez az oka, hogy a szintaxis elsajátítása nélkül a nemzetközi porondon ma senki sem tud fordítani.

Ha aztán mégsem volt azonos a talált felirat a szakirodalom által kialakított vázrendszerrel, akkor a hajdan volt írnok a hibás, hiszen nem ismerte saját nyelvтанát, nyelvének helyesírási szabályait.

Csak kevesekben merült fel, hogy esetleg mi, az arrogáns utókor is tévedhetünk. Mi más ez, mint az önbizalom súlyos túltengése, és a józan értékrendszerek hiánya! A szakirodalom vívmányainak „helyességét” nemzetközi fórumokon ma már nem lehet vitatni, mindez

¹² Az utóbbi idők 'finomításai' Polotsky nevéhez fűződnek. Transzpozicionális elmélete következtében szinte eltűntek az igei állítmányok (lásd az állítmány adjectív, substantív és adverbialis szerepeit). Csak a legújabb kutatások állították vissza az indicatív és imperatív *sdm.f* rendszert.

elkönyvelt tény, így az alapok újraértékelése, ismételt vizsgálata szóba sem jöhet. 'Miért is kellene a még meglévő hiányokat nyilvánosan feszegetni, holott az analitikus rendszerünk segítségével tudunk fordítani, azaz a közhit szerint már megfejtettük a hieroglifás írást!' Azért érdemes csöndben megjegyezni, hogy *számos megoldatlan probléma mellett CSAK hangzósítani, közvetlenül olvasni, más szóval „egyiptomiul” beszélni nem tudunk!*

A megoldás önmagától kínálkozik:

- Vissza kell térni a hieroglifás írás alkotóelemeihez, a képekhez. Meg kell ismerkedni az ősi gondolkodás, ezen keresztül az írás alapszabályával: a képezéssel, és a rébusz rendszerrel. A nagytól a kicsi felé, a fontostól a lényegtelen felé haladással, a mellérendelésekkel, az ismétlésekkel, a birtokviszony ősi változataival, az igeidőkkel, az írásjelek sajátosságaival, a rövidítésekkel, és még sok minden mással. A képek mondanivalójának ismerete tehát az olvasáshoz elengedhetetlen. Kereken, a formai jegyeket nem lehet félretenni, és csak mondattani szerkezetekkel helyettesíteni.
- Egyeztetni kell a hieroglifák képértékét transliterációs értékeivel. Először természetesen a (mesterséges) középbirodalmi hangokat illik visszavezetni ősi archaikus, és őbirodalmi állapotukhoz (a hivatalos értékeket Kammerzell közli). *Majd meg kell keresni a hieroglifák ábrázolta szavak hangalakjait, melyek mássalhangzós váza egyúttal a helyes transliterációs értékekkel azonos.*

- Nos, ez az a pont, ahol érdemes megállnunk. Nevezetesen: *a keresett szótövek legnagyobb részét a magyar nyelvben lehet megtalálni.*¹³ Ha a (korrigált) nemzetközi mássalhangzós vázat (a magánhangzó illeszkedés szabályát követve) magánhangzóinkkal töltjük fel, akkor értelmét tekintve olyan (ős)magyar hangalakot kapunk, melyet a kérdéses hieroglifa, azaz a képecske is ábrázol. Röviden: *a kép/hieroglifa által nyújtott látvány egybeesik a nemzetközi vázra épülő magyar megnevezésével.*¹⁴
- De nemcsak a hieroglifák képértéke és hangértéke közötti összefüggés utal az ősmagyar nyelvre, hanem a mondatok építkezése, a nyelvtani szerkezetek sokasága is. A tárgyeset 't' hangja, a többes szám 'k' jele, a birtokviszony sorrendje, a teljes igeragozás, az igekötők rendszere, a főnevek képzése, ragjai, a számnevek egyes számú vonzata, de a mellé- és alárendelések, a kérdő mondatok szórendje stb. mind a maival azonos nyelvtani építkezést bizonyítják.

Összefoglalva:

Vissza a Nílus-völgyi írás alapjához, a képekhez! Tegyük ezt úgy, hogy az általuk nyújtott látvány, és a hozzájuk tartozó nemzetközi (transzliterációs) mássalhangzós váz magánhangzókkal kiegészített

¹³ Finnugor nyelvészeink által elfogadott spekulatív *hangmegfelelések törvényét* ezennel mellőzzük, helyette a négyezer év valóságban is követhető nemzetközi hangértékeit tekintjük kiindulási alapunknak. Bővebben szólunk erről a *Csillagszoba IV. Az ősi hangértékek változása* című fejezetében.

¹⁴ Nyelvjárási eltérések nagyrészt a magánhangzókat érintik, így a mássalhangzós írást kevésbé befolyásolják.

hangalakja (a kimondott szó), a hieroglifák képértékével egybeessen. *Ezt csak az (ős)magyar nyelven lehet elérni.*¹⁵ **Mi nem megfeleltetünk, hanem a formai jegyek alapján közvetlenül hangzósítunk, azaz magyarul olvasunk!**

* * *

Korábbi munkáinkkal már igazoltuk a fenti állítást. Eddig megoldatlan szöveges példák helyes matematikai levezetésével támasztottuk alá a magyar olvasatok létjogosultságát. Gondolunk itt a *Moszkvai Matematikai Papiruszról* és a *Rhind Matematikai Papiruszról* vett válogatásunk feldolgozásaira.¹⁶ Aki a szöveges példákat nem tudja értelmesen olvasni, az a tartalmával sem lehet tisztában, tehát képtelen a mellékelt ősi levezetéseket követni. Így kapott lábra a szakirodalom vélekedése, miszerint a szegény egyiptomi írnokok (esetleg másolók) sorozatosan hibáztak, és még számolni sem tudtak.

Ellenkezőleg: a szöveget (ős)magyarul olvasva egyszerre megvilágosodik, egyértelmű lesz a keresett idomok formája, a hiányzó méretek nagysága, s ezzel az eddig megoldatlan ősi példák korrekt matematikai levezetése is.

A fentiek természetesen csak gondolataink összefoglalt végeredményét tükrözik. Az ősi szövegek követéséhez sokkal

¹⁵ Ezen az úton már többen is jártak előttünk, tisztelettel gondolunk Némäti Kálmánra, Pálfi Károlyra és Baráth Tiborra. Munkásságuk részben mostani eredményeink előfutárának tekinthető, még akkor is, ha számos megállapításuk ma már kiegészítésre, javításra szorul.

¹⁶ Borbola, *Olvassuk együtt magyarul!* (Budapest, 2000), és Borbola, *Királykörök* (Budapest, 2001).

mélyebb ismeretek elsajátítása szükséges. Nem elég a mai magyar köznyelvet anyanyelvi szinten beszélni, nyelvünk új alapokra helyezett kutatását, ősi hangtani és szerkezeti rendszerének megismerését, valamint szókincsünk átrostálását újfent napirendre kell tűznünk.

Sőt! Az ősi gondolkodásmód, a hittételek, de a hajdan volt mindennapi gondok felderítése nélkül ismét üres kézzel állnánk. Gondoljuk csak végig, hasonló helyzetben – mondjuk négyezer év múlva – mai „kultúrrétegün-ke” kiásó utódaink előtt minden bizonyos értelmetlennek tűnnének a *képben lenni*, a *túllihgettük*, vagy a *lenyúltak* új keletű fogalmak.

Ne várja senki, hogy az olvasatok majd önmaguktól az ölébe pottyannak. Kép- és mássalhangzós írás lévén először a maitól eltérő írásmódját, valamint az ebből következő sajátos szerkezetét kell megismernünk, miközben meg kell küzdenünk nyelvünk hatalmas szókincséből fakadó bőség zavarával is. A fenti kérdések megvilágítására külön fejezeteket szenteltünk a *Csillagszoba* című munkánkban, melyeket az érdeklődők tájékoztatására az Ósmagyar-Magyar-, valamint a Magyar-Ósmagyar Szószedettel egészítettünk ki.¹⁷

* * *

Hatalmas munka vár ránk. Az út kezdetén állunk, s a pirkadatban egyelőre csak a kontúrokat, csak a főbb vonalakat látjuk. A hiányzó részleteket mélységében csak alapos, kitartó csapatmunka derítheti fel.

¹⁷Borbola, *Csillagszoba* (Budapest, 2004)

Hitünk szerint a Nap újra felkel, és bevilágítja utunkat.

Ezek után térjünk vissza eredeti célunkhoz, a titokzatos számadó mellképének magyar olvasatához.

A számadó

Az üvegyártás és zománcégetés Amarna-kori módszereit vizsgálva Tutanhamon hagyatékát tettük nagyító alá. A sírjából előkerült több tucat ékszer közül néhányat valószínűleg még életében hordott. A testére tekert gyolcs rétegei közül számos, kultikus célokat szolgáló ötvös-remekmű látott újra napvilágot.¹⁸ Elhelyezésük sorrendje bizonyára összefüggésbe hozható a vélt túlvilági akadályok leküzdésével. További, fantasztikus kidolgozású társai az erre a célra készített fadobozban, szentségtartó szekrényekben vészelték át a majd három és félezer év viszontagságait. Már a Középbirodalom idején megjelentek a mellkason viselt *pectoralok*, legtöbbször díszes láncokra, szalagra fűzve hordták. Tutan-hamon melldíszzeit tanulmányozva figyelmünket a Nüt istennőt kiterjesztett szárnyakkal ábrázoló arany-rekesz-zománc díszítésű lemez újbirodalmi feliratai keltették fel. Kit jeleznek a kartusok, egyáltalán, mit szántak az elhunyt király túlvilági útjára gátszóló társai?¹⁹

¹⁸ Az egyik Nechbet-nek nevezett cloisonné keselyűképet holttestén a gyolcs 11. rétegében találták meg (Carter 267 m , J.E. 61894). M.V. Seton-Williams, *Het goud van Toetanchamon* (Alphen aan de Rijn), 171.

¹⁹ A kérdés azért is jogos, mert pontosabb vizsgálatok alapján a szakirodalom feltételezi, hogy az itt látható kartusok eredetileg Echnaton, azaz IV. Amenophis király nevét viselték (?). Sőt, szemmel láthatóan az istennő arcát is megváltoztatták. Valóban, más jelek állhattak a királykörökben, nyomaikat még itt-ott követni lehet. A ma látható női fej is kisebb az eredetinél, sőt, a karok és kezek formája is más. A szövegben viszont nem észlelhetők javítások, azaz mindenhol az eredeti hieroglifákkal találkozunk.

Tekintve, hogy a *Csillagszoba*²⁰ című munkánkban az óbirodalmi piramisszövegek magyar nyelvű olvasatán keresztül az akkori hitvilág rejtelmeibe már betekintést nyerhettünk, feltesszük a kérdést: vajon az ezer évvel fiatalabb utódok ugyanazokat a túlvilági tanokat, hittételeket ápolták-e?

Más szóval tudni szeretnénk, hogy mit írtak Tutanhamon pectoraljára.

²⁰ Borbola, *Csillagszoba* (Budapest, 2004)

Carter, No. 261 p.1. Cairo, Egyptian Museum JE 61944; Exhib.374.

A Nût pectoral, részlet

- ❖ Először is ismerkedjünk meg a mellkép származásával, leírásával, méreteivel.

Howard Carter, Tutanhamon sírjának feltárója, a canope vázákat is őrző ereklyetartóban találta az azóta *Nût pectoral* néven számon tartott ékszert. A Carter-féle katalógus száma: Carter, No. 261 p.1. Cairo, Egyptian Museum JE 61944; Exhib.374.

Leírása Murray-Nuttall szerint:

261, P. (1)

PECTORAL OF NÛT (the great spirit)

Max. H. 12.6, Max W. 14.3, cms.

RECTO: Pylonic device, having rectangular geometric border, with in centre the winged-standing figure of the goddess Nût.

In the field, incised upon the gold surface, is a hieroglyphic text (see note P.3.N.)

VERSO: Was backed with linen to cover the unfinished metal surface.

NOTE: This pectoral acted as a centre piece to a belt of four strands of (?) beads.

11. P. 3. N. See also Carter, *The Tomb of Tutankhamun*, p. 100.

Fordításunkban:

'Teljes magassága 12,6 cm, teljes szélessége 14,3 cm

Felszíne: Oszlopos szerkezetű, négyszögletes geometriai tábla, közepén Nût istennő szárnyas álló

alakjával. Az arany felszín mezejében hieroglifás szöveg (vö.: P. E. N.)

Hátoldala: Vászonnal volt fedve, mely takarta a befejezetlen fémfelületet.

Megjegyzés: Ez a pectoral egyfajta négy gyöngyfűzérből álló (?) öv központi részeként szerepelt. ’

Howard Carter eredeti kézírásának fénymásolata, és átírása:

Pectoral no. 261, p. 1

At top. Nebkheprurē, lord of the two lands, Tutankhamun-Prince-of-Southern-Heliopolis
Beside the goddess' head. Nut, the great and beneficent.
Below the wings. Said by Nut: I extend my arms over my son*, King Nebkheprurē;
his deceased, I stretch my wings† over thy beauty, O Tutankhamun, even as
his did over < his > son Anaphis. My father(§) shall be a protection
of these thy members.

* this is a female sig., familiar from the Pyramids.

† dyfbr, I don't know this word

‡ written like a plural, "fathers"

021

Carter no. 261, p. 1

Handlist description: **Pectoral of Nût,**

Card/Transcription No.: **261p1-4**

At top. Nebkheprurē^c, lord of the two lands,
Tut^cankhamun-Prince-of-Southern-Heliopolis
Beside the goddess' head. Nut, the great and beneficent.
Below the wings. Said by Nut; I extend my arms
over my son*, King Nebkheprurē^c,

the deceased, I stretch my wings⁺ over thy beauty, O
Tut^cankhamun, even as
Re^c did over <his> son Onnophris. Thy father (?)[#] shall
be a protection
of these they members.

* This is a famous tag, familiar from the Pyramids.

+ *dḥnhn*, I don't know this word.

Written like a plural, „fathers”

Carter kézírásának fordítása:

Pectoral no.261, p.1

Felül. Nebkheprurê^c, két ország ura, Tut^cankhamun-a
Déli-Heliopolis-Hercege

Az istennő feje mellett. Nût, a Hatalmas Jótevő

A szárnyak alatt.

Nût mondja: Kiterjesztem karjaim fiam köré *
Nebkheprurê^c király, az elhunyt, kinyújtom szárnyaimat
+ a szépségük felett, Óh, Tut^cankhamun, pont úgy,
mint Ré^c tette ezt <saját> fiával(fölé) Onnophris-szal. Az
ő atyjuk (?)# óvni fogja
ezeket a résztvevőiket(tagokat).

* Ez a piramisokból ismert hírneves toldalék

+ *dḥnhn* Én nem ismerem ezt a szót

A többes szám írására hasonlít, „atyák”

Carter egyébként nem bízott saját fordításában, így
Gardinerhez fordult segítségért.

Levelének szövege:

'Pectoral no 261, p,1

Kedves Gardiner!

A fenti nagyon gyászos (corrupt) szövegnek tűnik, le tudná nekem fordítani?

Tisztelettel H.C.

1927 augusztus 22-én'

A levél fénymásolata

A pectoral anyagának hivatalos leírása:

251, P (1)

MATERIALS OF WHICH COMPOSED

(1)	Gold	Quality fair
(2)	Silver	nil
(3)	Natural stones:	Carneilian (possibly imitation ^{l.c.} quartz
and red cement)
(4)	Glass	Blue, light and dark

TREATMENT: Cleaned with warm water and ammonia.

Szinte mindegyik ékszer, pectoral, collar vagy amulett leírása, feliratainak elemzése napjainkra számos feldolgozást ért meg. Oldalakra menő javítások, könyvtárakat töltő elemzések sokasága látott a sír feltárása óta napvilágot. Tekintve, hogy olvasatunk alapjaiban különbözik a nemzetközileg elfogadott módszerektől, nem célunk a szakirodalom ezirányú teljes anyagát bemutatni. Úgy érezzük, a lelet feltárójának, Howard Carternek fent ismertetett megjegyzései így is elegendő segítséget nyújtanak a szövegről alkotott hivatalos felfogás megismeréséhez.

❖ A szöveg közvetlen magyar olvasata

Feldolgozásakor korábbi munkáinknál már megszokott módszert alkalmaztuk. Tekintve, hogy a kartusok feliratai egymással szemben helyezkednek el, bemutatásuk jobban követhető, ha a szöveget a felirat sorrendjében tárgyaljuk. A szárny alatti oszlopok vízszintes átírása viszont a szöveg könnyebb áttekinthetőségét szolgálja. Átírásunk helyessége a mellékelt képeken természetesen ellenőrizhető. A tárgyalás megkönnyítésére a

hieroglifákat számokkal láttuk el, így az elemzésnél olvasható hivatkozásaink azonosíthatók a szöveg jeleivel. Végezetül, az általunk már korábban bemutatott óbirodalmi és klasszikus időszak eddig megismert olvasási módszerét alkalmaztuk Tutanhamon pectoraljának olvasásához.

Íme az eredmény:

➤ *A szárny fölötti rész*

4 - 3 2 1 5 - 9 10 11-12 13 -15 16 17 18 19

*nb w hpr r^c j mn-n twt ḥk3-iwn-šm^c
nb-t3-t3-wdb-wdb*

NéP KéPeIRE ÚR

Jó MéN NeMű TuT ANnak***

NéP TéR-TéR Vigye-VigyeLáb

***ég KiRáLya; Jó HUN; SzáMaDó

**Az Úr népének képeire; Két ország népe; Annak jó mén
nemű tudója, az ég királya, a jó hun, a számadó.**

21-20 : 22

t nd : pt

T NeDű : BeTakar

Nedűt adó betakar

23-24 25 26-27

wr-l - t r^c - 3h

ViRuLóT KaR-OLoK

Virulót karolok

- Az első kartus szövege: *Az Úr Népeinek Képeire*. Természetesen a szöveget jobbról balra olvassuk. A jelek mássalhangzós váza *r^c-hpr-w-nb*. A birtokviszony fenti nyilvánvalóságát egyedül a többes szám jele zavarja meg. A fenti olvasatot ti. megfordíthatjuk, ekkor a hármast vonal a *nb* jele alá kerül. Így nem a *képeire* szót, hanem a *nép* olvasatot kellene többes számba tenni. A kérdés tehát az, hogy az úrnak több népe van-e, vagy csak egy népe, de annak több képe, arca volt? A szabály szerint az *Úr Népeinek Képeire* olvasat a helyes. Sőt! Tutanhamon antropomorf koporsóin, de a mellé helyezett tárgyakon is

ez a sorrend látható: . A szakirodalom szerint ez volt Tutanhamon trónneve. Ez szerepel könyvünk címlapján is.

- A második kartus az elhunyt király személynevét is feltünteti. *ANnak a Jó MÉN NEMű TuDója, az éG KiRáLa, a Jó hUN, a SzáMaDó.* A jelek mássalhangzós nemzetközi váza: *i-mn-n-tut-ʕnh-ḥk3-iwn-šmʕ.* Olvasásával most balról jobbra haladunk: Jó MÉN NeM TuDó ANnaK, az éGi KiRáLy, a Jó hUN, a SzáMaDó. A kartus utolsó három jele rövidítés (erre mindjárt visszatérünk).

A Jó MÉN NeM TuDó ANnaK (10-15) az első hat jel magyar olvasata, ez lenne a híres Tutanhamon fáraó neve. Az elhunyt király ANnak, azaz ʕnh *anch*-nak, az Élőnek a Jó MÉN-Nemű TuDója. Birtokviszony! A ragozhatatlan ID a birtokos, s előtte állnak a birtokos jelzői. A szakirodalom és a közszáj a hieroglifákat Amon-nak fordítja. Végül is a jelről tudjuk, hogy középbirodalmi értéke az i/j hangnak felel meg. Champollion viszont az = 'a' értéket vezette be (Cleopatra, Ptolemaios nevében így szerepel), így *Imen*, helyett *Ámon* lett az istenség neve. Ebből született aztán a már közismertté vált magyar olvasat: A *MÉN* (Baráth Tibor).

Másrészt a jelek fenti hangzósítása kérdéses, hiszen a jel már önmagában is *mn* transliterációjú, s akkor minek az hieroglifa (hangtani determinatívum) utána? Ha nem inherens hang, akkor ki kell olvasni. Tehát MÉN-NEMű (a MÉN nem-beli, nemből való).

A MéN olvasatról már korábban kifejtettük kétségeinket.²¹ Alapja Menes fáraó nevének magyar olvasata volt (Baráth Tibor). Ma már Menes fáraó hieroglifáinak átírását a szakirodalom megkérdőjelezi, pontosabban P. O'Mara szerint a Palermo Kövön nem a jel, hanem a hieroglifa látható. Ezek alapján Narmer nem azonos Menessel, Menes fáraó csak későbbi korok szülötte lehet. Itt jegyezzük meg, hogy Amon/Aton istenségek közötti vélt vallási vita (lásd Amarna kor, és Echnaton az eretnek fáraó vélt története) nem az egyistenhit bevezetése lehetett, hanem az eredeti őstan „a mérő úr számtana” visszaállítására tett kísérlet volt (vö.: a 6. oszloppal).

De lássuk Gardiner Y₅ -ös jelét: „ draught-board. For unknown reason, phon. *mn*.” Vonalas tábla. Möller 540-es jele pontosabban tükrözi a vonalazás ősi változatait.²² A látvány a felszántott földre emlékeztet. Az *mn* hangzósítása tehát nem lehet a fantáziadús mén (hímállat), hanem a kevésbé előkelő MeNéS, menetelés, esetleg szántás rajzban kifejezett formája. A lovak egyébként sem voltak őshonosak Egyiptomban, állítólag

a hykszoszok hozták magukkal! Ezek ismeretében a jelek a MeN-Ni olvasattal azonosíthatók. Így a hármas

jelcsoport együttesen a Jó MeN-Ni hangzósítású lehetne. Mindez további kutatásra szorul, itt és most nem lehet egyik változat helyességét sem eldönteni. Olvasatainkban egyelőre és feltételesen a közismert *mén* változatnál maradunk.

²¹ Borbola, *Csillagszoba* (Budapest, 2004), 354. oldal 3 számú lábjegyzet.

²² Möller G., *Hieratische Paläographie* (Osnabrück 1965), 51.

Ezek után az ősi birtokviszonyt is figyelembe véve az „Annak a jó mén nemű (nemből való) tudója” nevet kapjuk. Valljuk be férfiasan tisztára Tutanhamon.

Következzenek a rövidítések jelei.

A pectoralon szereplő 17-es számú S₃₈-as jel a *hk(3)t* jelekből levezetve Gardiner szerint *sceptre* jelentésű (508. oldal)²³. A *hekat*-nak ejtett szó nemcsak jogart, hanem (királyi)méretet is jelentett. A hangzósítás lelkét a jel képezi. Korábban már bemutattuk transliterációs értékét $\Delta = k33$, azaz K-R-L. Másrészt a jelről megállapítottuk az éGő képértéke alapján, hogy

G hangot jelöl. A hieroglifa olvasata így az *ég királyát*, a hatalom birtokosát, a méretet jelenti.

Ugyanakkor jogos a Gya-Ko-R-oL hangzósítás is. Köznyelvünk értelmezése mellett Gyimesben: *tesz, csinál, űz*; Biharban: *él valamivel* jelentése használatos.²⁴ A jel képértékét is mérlegelve közös értelmük: *a hatalmat gyakorolja, él hatalmával*.

Régi ismerősünk Gardiner O₂₈-as jele: *iwn*.²⁵ A *Csillagszoba* 163-164. oldalain bővebben kifejtettük hangzósítását, itt csak megismételjük a Heliopolisnak nevezett város magyar olvasatát: *Twnw-niwt* → Jó-hUN-NáDi-(ANNYi)-ÚT (a pectoralon a 18-as jel). Pontos

²³ A. Gardiner, *Egyptian Grammar* (Oxford, 1994)

²⁴ *Új Magyar Tájszótár* II. kötet, Akadémia Kiadó (Budapest, 1988), 723; Szinnyei: *Magyar Tájszótár* Nap Kiadó (Budapest, 2003), 741.

²⁵ Gardiner, *op cit.*, 495.

hangzósítása a nedű/nád , és a szokásos helységjelző hieroglifa nélkül: a JÓ-hUN. A szakirodalom „természetesen” Heliopolist, azaz helységnevet faragott ebből a jelből.

Kevésbé ismert az M₂₆-es jel *šm^c(yt)* hangértéke.²⁶ Olvasata a SzáMoD/SZáMaDó hangzósításhoz vezet.²⁷ Egyébként a szakirodalom számos átírásában helyette

tévesen a sw M₂₃ hieroglifát használja. Gyakorlatilag ugyanaz a jel csak a virágzó ágvégek hiányoznak. Egyszerűsítés. Magyar olvasata így ŐS lehetne. Mindkét hieroglifa Felső-Egyiptom, azaz Dél jelölésére alkalmas.

A önmagában kifejezetten 'Upper Egypt' jelöli, hangértéke *Šm^cw*. További jelek társaságában viszont az *énekes* értelemmel azonosítható, *šm^c* 'singer'.²⁸

A kérdés tehát, melyik jel szerepel Tutanhamon kartusában?

A pectoral jelei nem egyértelműek, a felső kartus és

Carter féle átírása is a jelet mutatja, ugyanakkor az ötödik oszlopban látható párja, a korábbi királynév maradékainak felülírása miatt ebből a szempontból

²⁶ Gardiner, *op. cit.*, 483.

²⁷ Czuczor-Fogarasi, *A magyar nyelv szótára* ISBN 963 9374 76 8. „SZÁMADÓ, (szám-adó) ösz. fn. Tiszt, vagy szolga, ki akármily rábízott vagyon mibenlétét az illető birtokosnak, vagy megbízónak szám szerint kimutatni köteles. Rendesen mint melléknév az illető személy nevével jár. Számadó tiszt, számadó gazda. Számadó juhász, gulyás, csikós, kanász, kinek felelőségére bízzák a bujtárok, és nyájbeli jószágok. A hajcsárok számadója Mátyusföldön: sáfár.” A jel kép- és hangértéke közötti összefüggés még nem világos. A számadást virágzó nádszállal végezték volna?

²⁸ Gardiner, *op. cit.*, 483.

megítélhetetlen. Perdöntő viszont Tutanhamon ékszeres dobozának kartus-alakú fedele, melyben tisztán látható a virágzó nád ebonitból készült jele.²⁹ Gardiner egyébként őszintén bevallja, hogy a M₂₃-as jelet gyakran helytelenül használják: „Sometimes is inaccurately used for M₂₄ or M₂₆.”³⁰

A három jel összeolvasva: *aki az éG KiRáLya, a Jó Hun, a SzáMaDó*. Azonosítások, felsorolások, mellérendelések.

Ha Tutanhamon második kartusát ezután egybeolvassuk (10-19-es jelek), a következő hosszú mondatot kapjuk:

„Annak a jó mén nemű tudója, aki az ég királya, a jó hun, a számadó”.

Kis kitérőként a Carter 261, p, 1-es pectoral gyűrűit érdemes összehasonlítani a szakirodalom gyűjteményéből származó kartusokkal:

1.) T: *Nb-hprw-R^c* . Azonos a már ismertetett kartus jeleivel. Olvasata: Az Úr Népeⁿek Képeire.

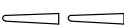

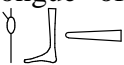
²⁹ Kent R. Weeks, *Valley of the Kings* (Vercelli, 2001), 156. ISBN 88-8095-712-0

³⁰ Gardiner, *op. cit.*, 482.

2.) E: *Twt-^cnh-Jtn*. Itt már a saját nevét is látjuk. Olvasata: A Jó TaN Ura, ANNaK TudóJa.

3.) E: *Twt-^cnh-Jmn*. Azonos a pectoralon látható kartus első hét hieroglifájával (10-16-os jelek). Olvasata ANnak a Jó Mén Nemű TuDója.³¹

4.) *Imn-Twt-^cnh-^hkt-iwn-sw*.³²
Magyar olvasata: Annak Jó MÉN Nemű TuDója, az éG KiRÁLya, a Jó hUN, az ŐS. Az M₂₆-os jel helyett itt a *sw* M₂₃-as jele szerepel, felcserélésük helytelen. A többi jel azonos a pectoral hosszabb kartusával.

- A két kartus között további öt hieroglifa látható: . Kérdéses a 8-9-es jelek értelmezése. Legvalószínűbb Gardiner N₂₀-as jele, tongue of land, transliterációja: *wdb*. Származása a hieroglifákon alapul (488. oldal), melynek magyar olvasata ViGye Lába.

A fölöttük látható jel a a *t3*, magyarul TéR jelentésű, így a két jel együtt a Vigye Lába Tér olvasathoz vezet. Mai jelentése ország lehetne! Ebből a pectoralon kettőt látunk.

Megjegyezzük, hogy a mint ID a *kosár*, *kísér* jelentéssel azonos, ebben az esetben a két ország kíséri olvasatot kapnánk. Eldöntésére ez a rövid szöveg nem

³¹ Hannig, *Großes Handwörterbuch Ägyptisch-Deutsch* (Mainz, 1995), 1275.

³² H.van den Berg, *Glyph for Windows* (Utrecht, 1993)

alkalmas, ezért a szokásos fonémaként kezelve a *két ország népe* feliratot vesszük át.³³

- A mellképen továbbiakban *Nût* istennő nevét

láthatjuk (20-22-es jelek): , természetesen fordított sorrendben. Magyar olvasata: *nw/nd* NaGY/NéGY; *pt* FeD/BeTakar az égbolt jele. Együttesen a NéGYeT FeD, 'külföldiül' Nût.

- A női alak fejének másik oldalán a jelek olvashatók. A jelek már régi ismerőseink, olvasata ViRuLóT. Újdonság viszont a

 csoport. Transzliterációja *?-3h*. Az olvasatot a *gyűrű*, számunkra *kör* jellel kezdjük: KÖR-ÁRoK → KÖR uRaK. Tekintve, hogy a 'viruló' főnév, tárgysetben van, mellé cselekvést keresünk, így csak a → KaR-oLoK hangzósítás jöhet számításba (Rébusz-rendszer).³⁴ Magyarul ViRuLóT KaRoLoK → *virulót karolok*.

Valóban! A női alak kiterjesztett karjaival/szárnyaival karoló mozdulatot végez.

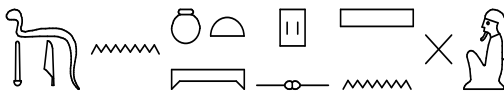
➤ *A szárny alatti rész.*

A folyó szöveget nyolc oszlopba írták, és balról jobbra, természetesen oszloponként felülről lefelé olvassuk.

Az első oszlop vízszintesen átírva:

³³ A birtokviszony ősi írásmódját a *Csillagszoba* 96-101. oldalain bővebben tárgyaltuk.

³⁴ Borbola, *Csillagszoba*, 26.

28-30 31 32-34 35-36 37-38 39 40

d-mdw-i n nd-t pt p-z s-n - i

MoNDD J6L NéGyeT-FeDő Be2ZúZáSoN *

*Összetörtem

**Mondjad el négyet fedő (Nût), a két zúzáson
összetörtem**

Második oszlop vízszintesen rendezve:

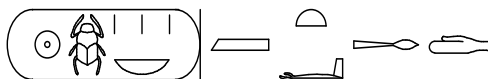
41-42 43 44-45 46-47 48 49-50

ε.ε i hr s3 sw t - n

aDoK JóARCot CsaBa őS TaNu

Jó arcot adok (én) a Csaba, az Ős-tanú

III. Harmadik oszlop vízszintesen rendezve:

51 52 53-54 55 56-57 58 59

r^c hpr w nb m3^c t ^c hrw d

úr NéPe KéPeiRe MaRaDó úTaD KiRáLoD

**Úr népe képeire született igazmondó
királyod**

IV. Negyedik oszlop vízszintesen rendezve:

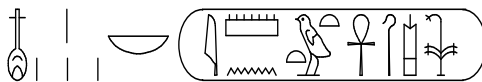
60 - 63 64-65 66 67-68

h n h n dnh-n i hr

2 Kör-öN aNGYaLoKNál Én ArCoK

**A két körön angyaloknál vagyok.
A nép arcai**

V. Ötödik oszlop vízszintesen rendezve:

69 70-71 72 73 74-75 76 -79 80-81-82

nfr w nb j mn-n twt ʿnh ḥkt ʿwn šmʿ

NöVeLneK NéP Jó MéN NeMű TuDóANnaK*

* éGi KiRáLy, a Jó HuN, a SZáMaDó

**Növelnek (engem, aki) ANnak jó mén nemű
Tudója, aki az ég királya, a jó hun, a
számadó.**

VI. Hatodik oszlop vízszintesen rendezve:

83 84-85 86 87-88 89-90 91-92 93

mr rʿ ir t n ḥr sʿ wn

MÉRő úR SzáMTaNa ARCa CsAba UN

Mérő Úr számtana, és Csaba arca a

VII. *Hetedik oszlop vízszintesen rendezve:*

94-95 96 97 98 - 100 101-102 103 104

n-n nfr wn n-n j t-f k w

NeMeK* UN NeMeK JóTeVő KísÉR - őI
*NöVeLi

két hunn nemét növeli, a magyar jótevő kísérői

VIII. *Nyolcadik oszlop vízszintesen rendezve:*

105 106 107 - 111 112 113 -115-117

m z3 ḥꜥ-nd-nd-nd k j p-t n-2

MaDáR Zár éG AD NeDű K Jó 2ÁrPád 2 *
*NeMzete

**körbezárnak, az ég ad nedűt, s kísér
Jó Árpád két nemzete.**

A magyar olvasat:

Az Úr népének képeire;

Két ország népe;

*ANnak jó mén nemű tudója, (aki) az ég királya, a jó hun,
a számadó.*

Nedűt adó betakar

Virulót karolok

1. *Mondjad jól Négyet-betakaró (Nût), a két zúzáson összetörtem.*
2. *Jó arcot adok (én) a Csaba, az őstanú*
3. *Úr népének képeire martad(született) királyod.*
4. *A két körön az angyaloknál vagyok. A nép arcai*
5. *Növelnek, (engem, aki) ANnak a jó mén nemű tudója, (aki) az ég királya, a jó hun, a számadó.*
6. *A Mérő Úr számtana és Csaba arca a két hunn nemét növeli.*
7. *A magyar jótevő kísérői*
8. *Körbezárnak, az ég ad nedűt, s kísér jó Árpád két nemzete.*

❖ *Megjegyzések*

- Az első oszlop a középbirodalmi szövegekből jól ismert jelekkel kezdődik. Másik változatban is találoztunk ezekkel a hieroglifákkal: .³⁵

³⁵ A *Hajótörött története*, de a *Piramisfeliratok* fohászai is így kezdődnek.

Mindkét esetben olvasata *d-mdw-i-n*, magyarul MoND-D-Jó-L, *mondjad el*.

Ezután a felszólított személy neve következik: *Nût*. Jeleinek magyar olvasatát a fentiekben már elemeztük.

A 36-38-as jelek egyértelműen a ZúZ-ás-oN hangzósításhoz vezetnek.³⁶ Az egyedüli kérdés a jel pontos jelentése. A jel p/b hangnak felel meg, így a szokásos *be/ben* igekötőt jelenthetné. A benne látható két függőleges vonal viszont nem a satírozás jele (azok vízszintesen futnának), ezért feltehetően kettőt jelentenek. Ugyanezt a Középbirodalom idején körbe írták: O₄₈ Az olvasat tehát a *két (be)zúzáson* értelemmel azonosítható.

A 39-es jel már korábban is fejtörést okozott.³⁷ Felnégyel, jelen esetben *összetör* értelmet fűzünk hozzá. A négyfelé történő osztás nem volt idegen a halott túlvilági útjának előkészítésénél. A mumifikálás előtt a bebalzsamozott belső szerveket négy vázába (borostyán canopus), jelen esetben kis antropomorf koporsókba helyezték. Ezek mellett találta Carter ezt a pectoralt.

A furcsaság, de egyúttal egyszerűsítés is, a *lenni* ige

ragozásának ID-mal történő jelölése (40-es jel). A jel az egyes szám első személyét jelenti: *én*, ill. *vagyok*. Ideogrammákkal írva pontosan ez áll a pectorálon: *összetör én*, azaz összetörtem. Szenvedő szerkezet (a cselekvő ige egyes szám első személyben 'm' vagy 'k'

³⁶ Borbola, *Csillagszoba*, 245-259.

³⁷ Gardiner transliterációi Z₉ csaknem egy teljes oldalra rúgnak, *op cit.*, 538.

végződést kapna: összetöröm/összetörök: $\times \leftarrow$, vagy \times
 \cup).

• A második oszlop első két jele (41-42) az *ad* ige többszörözését olvastatja: ad-ad → ad-k → *adok*.

A 44-45-ös jelek kifejezetten az arcot jelentik: | . Nem lehet félreértés, ott áll az arc hieroglifa után az ID jele is.

A 46-47-es jelek a már korábban tárgyalt Csaba olvasatot nyújtják.³⁸ Olvasatunk: *én, a Csaba, ...*

A 48-50-es jeleket Baráth ISTeN-nek olvasta: → *sw-t-n*. A hangzósítás látszólag jogos (bár a *sw = is* átírása megkérdőjelezhető), mégsem ez lehetett eredeti értelme. Megítélésünk szerint akkortájt hangzósítása még az ŐS-TaN volt. Az amarna-kori eretnecség nem a több istenhitről az egy isten tiszteletére való áttérést jelenthette, hanem az új keletű Mén/Amon isten kárára az Ősök tanainak visszaállítását célozta.³⁹ A Nílus-völgyieket eredeti hitük szerint az ősök segítették.⁴⁰

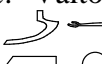

³⁸ Borbola, *Csillagszoba, Csaba a megváltó?* 345-374.

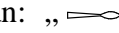
³⁹ TESZ II. „isten 1195. Bizonytalan eredetű. Talán származékszó: az *ős* főnév eredetibb *is* alakváltozásából keletkezhetett *-t* és *-n* képzővel. Ez a képző együttes megvan a *nőstény* szavunkban is. Az isten eredeti jelentése 'atyácska' lehetett./.../ A Halotti Beszéd adatában a képző előtt nincs tövégi magánhangzó, holott ugyanott *ifemucut* 'ősünket, atyánkat' adatot találunk." Czuczor-Fogarasi hasonlóképpen vélekedik, *op. cit.*: „Ezek után ítélve ösdön v. régiesen: isden vagy isten, annyit tesz mint is-tevő v. ős-tevő, öszvébbhúzva is- v. ős-tő (,tő' előtő szóban is am. tevő), és n toldalékkal (mint eleven), ős-tön, is-tön, isten; tehát jelentése: ősműködő vagy ősváló, őslény, melynek ezek szerint akár tiszta magyarságát, akár találó jelentését, találóbbat, mint bármelyik a mondottak közül csak az elfogult tagadandja.”

⁴⁰ Bővebben tárgyaltuk ezt a *Csillagszoba* 9. oldalán, és a X. Hitvilág című fejezetben.

Egyébként a hieroglifák hivatalos tarnszliterációja ritka kivételként nem követi a jelek olvasási sorrendjét, önálló hangértékeit: *nsw*. Kimondva *nesu*, jelentése *király*. Pontos leírása: 'he who belongs to the *šwt*-plant'.⁴¹ Az *n* hieroglifa tehát itt nem indirekt genitívusként szerepel, hanem az összetartozás jelöli. De miért a fordított olvasási sorrend? Ennyire veszélyes lenne az isten/őstan szavunk? Egyébként is hol marad a *nsw*-ból a 't' hang transzliterálása?

- A harmadik oszlopban látható kartust fentebb már elemeztük, viszont az 55-59-es jelekben a korábról ismert *már igazmondó* fordítás érdekes változatát véljük

felfedezni: . A hieroglifák hivatalos transzliterációja: *m3c-t-d hrw-d*. Változatai a „For an unknown reason, phon. *m3c* in var.

'truth' and the related words.” Rövid formájában: „ *m3c-hrw* 'true of voice'.⁴² Eddigi olvasatainkban ennek megfelelően a M^ÁR MaDaRaT → azaz *már magyar* → *már igazmondó* alakban tárgyaltuk.⁴³ Itt közvetlenül (ha a *m3c* = MaRaD hangzósítást elfogadjuk) a MaRaD uTaD KeRüL-őD/KiRáLy-oD szöveget olvassuk. Valami furcsaságot érzünk a *marad utad* kifejezés mögött. A hangátvetés közismert jelensége mellett – maRaD → maDaR (metatézis) – a jelek közvetlen értelmezés is helyet követel. Gardiner nem ismeri az

⁴¹ Gardiner, *op. cit.*, 482. Fordításunkban: 'ő, aki a *swt* (nád) növényhez tartozik.'

⁴² Gardiner, *op. cit.*, 541.

⁴³ Vö.: Borbola, *Olvassuk együtt magyarul!* (Budapest, 2000), 25-28.

Aa₁₁-es jel transliterációjának pontos okát (for an unknown reason *m³ʕ*). A kép maga valóban maróeszközt ábrázol: . A MAR váz tehát jogos. A *marad* hangtesthez viszont mai ismereteink szerint hiányzik a D hang. Ez csak egy másik jelből származhat: , ʕ, aD. A kettő együtt írja a *marad* szavunkat: MAR+aD. A pectorálon ez utóbbit csak két helyvel később jelölték.⁴⁴ Szokásunkhoz híven most is ragaszkodunk az eredeti szöveghez. A jelek pontosan a MAR-T-aD/MARó-uTaD KeRaL-oD olvasatra jogosítanak. De térjünk vissza jelentéséhez. Mit értettek a *maró utad* (esetleg *marad(ó) út*) kifejezés alatt akkortájt? Csak egyszeri menetre jogosít, oda-út visszaút nélkül? Egyáltalán, más körülmények között a halott visszatérhetett? Ezért álltak a bejáratot őrző fekete fa szobrok sírjában?⁴⁵ Vagy más jelentéssel is rendelkezik a *maró út* vagy *martad* fogalom. Ez lenne a rituális áldozatok, a küldöttek, az üzenők útja? Ők már ott is maradnak...! Elképzelhető-e, hogy a fiatal király égi küldetésre indult, számot kellett adnia ott valamiről. Erre utal nevében a *számadó* rang. Bizonyíthatatlan gondolatok, mégis érdemes mérlegelni súlyukat.

⁴⁴ TESZ II 842, „**marad**./.../ A *marad* ige -d gyakorító képzővel, a többször is előforduló *marad* névszó az ugyanazon eredetű -d kicsinyítő képzővel alakult.”

Czuczor-Fogarasi ugyanerről a következőképpen vélekedik: *op. cit.*, „Mínthogy ezen igében alapfogalom az időbeli tartósság vagy azonos állapotbeli folytonosság, innen *mar* gyöke általán azon gyökszókkal áll rokonságban, melyeknek lényegét az általánosb értelmű terjedtséget jelentő r teszi. Egyezik vele mind hangban, mind értelemben a mandsu maramé (marasztani); továbbá a latin *mora*, *moratur*, távolabbról: *tardat*, *durat*, a német *dauern*, a szláv *trwati*, mennyiben a *marad* és *tart* is rokon értelműek. Rokontható végül a fenhangu *mered*, *merew* szókkal is.”

⁴⁵ A szobrokról bővebben Borbola, *Csillagszoba*, 364. oldalán olvashatnak.

- A negyedik oszlop olvasata érdekes kérdéseket vet fel. A jelek összetartozását, egybe- ill. külön olvasását kell eldönteni. Ismert kultúrtörténeti környezetben ez nem lehet gond, de négyezer éves hitvilág azonosításánál mindez nehezebben kivitelezhető. Nem ismerjük az akkori hittételek részleteit, ezáltal a jelek hangzósítását, azaz a jelek összetartozását az eddig még felderítetlen értelem szabja meg.

Nos, a 60-66-os hieroglifák jelentését a következő csoportosítások alapján értelmezhetjük:

1. 2-KÖR-ÖN ;   aN-GyaLoK-Nál Én.

A Két KÖR-ÖN olvasat különlegessége a rag helyzete, az oN/eN/öN helyhatározó rag a két jel közé került, affixum (később ugyanezt az építkezést látjuk a 93-99 hieroglifák esetében is).

Az angyalok olvasat számunkra újdonság. Az és a

 =   jelek (63-64) transliterációja *n-dnh* aN-GYaN/LoK.⁴⁶ Az utána következő jel (65) ebben az esetben a nál/nél raggal azonos. Kérdés, hogy az

angyal szavunk honnan ered.

Kövessük a *TESZ* levezetését: „**angyal** 1195 /.../ Latin eredetű, talán szláv közvetítéssel; /.../ A latin szó a gör. *ἄγγελος* ’követ, küldött; angyal’ átvétele. Ennek eredete nincs kellőképpen tisztázva; talán ugyanarra a forrásra megy vissza, mint a m. *angária* görög előzményének alapszava, a gör. ’perzsa lovas-futár’.”⁴⁷

Eredete tehát az ősködben vész el... jelentése (*isteni követ, küldött, lovas-futár* volt.

⁴⁶ Gardiner, *op. cit.*, 474.

⁴⁷ *TESZ* I, 155.

2. 2-KÖR-ÖN; GyeNG-ÉN ÉN

A Két KöRÖN olvasat így is értelmezhető, hiszen kétszer látjuk a KÖR-ÖN jeleket (az óbirodalmi változat szerint akár a többes számát is jelölhetné: KÖR-ÖK-ÖN). Az újdonság ismét a szárny olvasata volt. A már bemutatott *dnḥ* transliteráció mellett Gardiner

ismeri a 'd'-s változatot is: . ⁴⁸ Mi DeNGe SZÁRNY-nak olvasnánk. Nem selypítés! Értelmét figyelembe véve a ZSeNGe hangalak is ide sorolható. ⁴⁹

TESZ I 1126.: “gyenge. /.../ Ismeretlen eredetű. Feltehetőleg a g kezdetű forma volt eredetibb.”

Czuczor Fogarasi jobban kifejti értelmét: fiatal, még nem kifejllett. ⁵⁰

A GyóNoK hangzósítás az utána következő jelen akadt fenn.

A fenti lehetőségek közül az *angyaloknál* olvasat mellett maradunk, miközben a *TESZ* által közölt értelmét a *gyöngé*, *zsenge* jelzőkkel egészítjük ki.

A *lenni* igékn ragozását ismét a jel alapján végezzük: *ÉN vagyok*.

A sor végére a jel került, valamint *Nût* lábfeje fölött az ID jel törölt nyoma látható. Ide már nem fértek

⁴⁸ Gardiner, *op. cit.*, 474

⁴⁹ *TESZ* III. 1215.

⁵⁰ Czuczor Fogarasi, *op. cit.*, „GYÖN, elvont gyök 1) hangzóváltozással gyen, s még jobban lágyítva zsön(ge) v. zsën(ge). Megvan a latin juvenis és tenuis, tener, német jung, dünn, angolszász giong, francia jeun, török gends, indse, szanszkrit juvan, sínai jen (debile et flexibile), csagataj jang³ (= új. Abuska), finn heikko, hentu stb. szókban, valamint a gyövötény, jövötény magyar származékokban is ugyanezen gyök magva gyö áll alapul. Megegyezik a gyön (jön) igével is.”

további hieroglifák. Folytatása a női alak túloldalán

olvasható: | | |.

Az eredeti sorrend tehát a következőképpen nézhetett ki:

 | | |. Jelentése ismét egyértelmű: *arcok*. A birtokviszony miatt *arcai*, a *nép*, a *kísérők arcai*.

A 69-es jel régi ismerősünk , értelme *nfr* transliterációja és képértéke alapján *növel/nevel*. Tekintve, hogy ez a jel ID nekünk kell egyeztetni, olvasata így *növelnek* lesz.

- Az ötödik oszlopban látható kartus hieroglifáit már az elején bemutatuk, Tutanhamon nevét tartalmazza.

- A hatodik oszlop érdekes újdonságot hoz. Megismerkedünk MÉRŐ úRral, akit a SZÁM-TaNÁRÓL illik ismerni. A   jelek régi ismerőseink (83-88).⁵¹

Csaba arcáról (89-92) már a második oszlopban megemlékeztünk, itt a nyilvánvaló birtokviszonyt is felfedezhetjük.

Érdekes változatot jelet a 93-99-es jelcsoport. A jelek transliterációja *wn-n-n*. Tekintve, hogy nem hiszünk a *hangtani alátámasztók* létezésében (megítélésünk szerint csak korunk műterméke) mindkét 'n' hangot ki kell olvasni. Tehát hangzósítva UN-NeM-NeM→UN NeMeI. Mindez kétszer fordul elő a

⁵¹ A *Szám-tanát* bővebben a *Csillagszoba* 140. oldalán boncolgattuk. Geometria levezetése a *Királykörök* című munkánkban részletesen is megtalálható.

pectorálon, így a helyes olvasat a KÉT-UN NeMei lett. Itt szeretnénk megjegyezni, hogy a *hun/hunn* változatok szintén azonos jelentésűek, sőt a *hon/hany* hangzósításokat sem lehet figyelmen kívül hagyni (*Csillagszoba*, 116-118). Végül is mindegyik elnevezés ON/UN/AN-ból származik!⁵²

- A hetedik oszlop végén a JóTeVő-Kísérők hieroglifáit látjuk. A 100-104-es jelekkel a 234-es Fohászbán találkoztunk, de a kísér olvasat sem idegen számunkra (vö.: *Csaba II, Mút I*).

Érdekes viszont a zár jel szerkezete: . Transzliterációja ' s3/z3 hobble'. Magyarul béklyó. A folyó szövegben az *átölel körbezár* szóval helyettesítjük.

- Ezzel elérkeztünk a pectoral utolsó oszlopához.

A hieroglifát itt ID-nek fogjuk fel. A kép jelentése MADÁR→MaGYAR.⁵³ Ismét birtokviszonyt látunk: *a magyar jótevő kísérői* a pontos olvasat.

Kérdéses a 109-111-es jelek értelmezése. Szigorúan véve ilyen hieroglifát Gardiner/Möller/Hannig/Betro gyűjteményéből nem ismerünk. Legközelebb Möller 495-ös jele áll, de ott is csak a hieratikus alakja hasonlítható hozzájuk. A jelek látványa vízcseppekre emlékeztet. Möller nyomán a szolidabb jeleket vettük át. A *nedű* többes számát írják.

Befejezésül Árpád – valójában a két Árpád – mindkét nemzetével találkozunk (114-117-es jelek)⁵⁴.

⁵² On = Heliopolisz, a Napváros ősi neve.

⁵³ Vö.: a *Csillagszoba*, 230-as Fohászában írtakkal.

⁵⁴ Az *Árpádról* szóló tanulmányt a *Csillagszoba* 337-343 oldalain olvashatják, a *Csaba nyomában* című fejezetet a *Csillagszoba* 372. oldalán tárgyaljuk.

❖ A szöveg elemzése

A szöveget a hagyományos időszámítás szerint az Újbirodalom idején írták. Nem férhet kétség származásához, tehát lelőhelyéhez és viselőjének nevéhez sem. Carter számozásában a *No. 261, p, 1* jelekkel katalogizált pectorálon a Tutanhamonra 'ferdített' királyi név hordozója két kartussal szerepel. Neveit a szövegbe illeszkedve is viszontlátjuk.

A pectoral központi nőalakja, a kiterjesztett szárnyú Nût istennő, valójában az égbolt királynője, az Enneade /Kilencek/ egyik főalakja. Valós neve viszont nem a közszájon forgó Nût, hanem ő a Nedût-adó, aki BeTakar, BeFed. Ő az égbolt. Feje másik oldalán régi ismerősünkkel, a virulóval találkozunk.⁵⁵ A túlvilági úton utazó király maszkjának neve ez. Átkarolja, betakarja, szárnyaival védi az ég királynője.

A szöveg mondanivalója számunkra nem teljesen ismeretlen, hiszen megismétli a Hunn Íjász /Unas/ piramisában olvasható feliratok alapgondolatait. Beszámol AN-ról, a zúzóról, a sólyom arcról, a virulóról, találkozunk Csabával, akivel azonosítja magát,⁵⁶ sőt a két kör nemzetével is.⁵⁷ A hunok nemzetei párosan

⁵⁵ Borbola, *Csillagszoba*, 144.

⁵⁶ A jelek a királyi előnevek közé tartoztak, epitheton ornans.

⁵⁷ „A zúzáson összetörtek”, panaszkodik a pectorál tulajdonosa. Tutankhamon tarkóján valóban fracturák nyomai láthatók. Tekintve, hogy a holttest igen rossz állapotban maradt ránk (esetleg a sarkofágból történt eltávolításkor sérült meg) ma már sajnos nem dönthető el a sérülés oka. Így bármennyire csábító az olvasott szöveg és a lelet azonosítása (utolsó

olvashatók, mely egyúttal utalás a két alakban történő túlvilági útra.⁵⁸ Másrészt újdonságként hat az *angyal/zsenge/gyenge* és az *őstan* megjelenése, ez utóbbit *Mérő Úr Számtana* egészíti ki. A *jótevő kísérők* kilétéről itt nem tudunk meg semmit, viszont *madár/magyar* olvasat ismét a király megméretésére, felavatására utal. Végezetül ismét találkozunk *Árpád két nemzetével*.

A szöveg nyelvtani szerkezetének részletes elemzésére jelen kereteink között nem térhetünk ki, érdekességként azért megemlíjtük, hogy a

- névelők, kötőszók, vonatkozó névmások itt is hiányoznak,
- megjelenik a *lenni* ige, ragozása 1-es szám 1. személyben

ID-del történik.

- Az ID jeleket továbbra sem ragozták.
- A képzett összetett szótövek ismétlése itt is a többes számot jelenti, de már az ID jeleknél eltűnik a 'háromszorozás', s helyette megjelenik a három pontos/vesszős alak.

A szöveg tartalmi összefüggései további kutatásra szorulnak. A megjegyzéseknél már jeleztük, hogy az *arcok*-ról, és a *jó mén neméről* keveset tudunk. A *jó mén neme*, vele együtt maga *Menes* király is délről származik. Erre utal többek között a *számadó* jele is; a szakirodalom szerint a délieket 'virágzó nádszál'-lal jelezték.

Végül tegyük fel újra a kérdést, ki volt a *számadó*, és mi lehetett a szerepe?

vizsgálatát 1961-ben végezték), biztosat a bemutatott pectoral olvasata alapján nem állíthatunk.

⁵⁸ Vö.: a *Gyöngy-himnusz*ával. Bővebben a *Csillagszoba* 122. oldalán.

Az angyal, de inkább a *zsenge/gyenge* olvasat az elhunyt király fiatal korára utal. A pectoral szövege arra enged következtetni, hogy a „két kör népe” rituális áldozatként, azaz Csabaként, a Teremtőhöz küldte uralkodóját tetteikről *számot adni*.

Csabával mint az *Őskor megváltójával* már az abüdoszi sztéléken találkoztunk.⁵⁹ A fentiek ismeretében szerepét pontosíthatjuk, s Tutanhamon rangjából levezetve *számadóra* finomítjuk.

Valószínű, hogy ezt a pectoralt csak halála után helyezték Tutanhamon mellé, alkalmasint eredetileg nem is az ő neve szerepelt rajta. Írástudó lévén (erre utalnak a mellé helyezett íróeszközök) ismerhette volna tartalmát, esetlegesen feltételezett erőszakos/rituális halálát(?), vagyis személyes sorsát.

❖ *Összefoglalás*

Az un. *Nût pectoral* szövegéből még nem vonhatunk le általános érvényű következtetéseket. Az Újbirodalomban tett fenti látogatásunk után mégis megalapozottnak tekintjük feltevésünket, mely szerint a Nílus-völgyi írásrendszer az Óbirodalom és 18. dinasztia között alapvetően nem változott meg. Válaszolva a bevezetőben feltett kérdésre elmondhatjuk, hogy az Újbirodalom embere ősei *hit-*, azaz *szám-tanaít* követte, hiszen ezer évvel az első piramisfeliratok megjelenése után velük megegyező gondolatokat olvashatunk *Annak Jó Mén Nemű Tudója* vagy az *Úr népének képeire* született király, alias Tutanhamon pectoralján.

⁵⁹ Borbola, *Csillagszoba*, 374.

Forrásmunkák

Borbola, *Olvassuk együtt magyarul! A Moszkvai Matematikai Papirusz két feladatának magyar nyelvű olvasata* (Budapest, 2000), ISBN 963 03 9613 0

Borbola, *Királykörök. A Rhind Matematikai Papirusz királyköreinek magyar nyelvű olvasata. A Szent Korona egyiptomi mérete* (Budapest, 2001), ISBN 963 00 7468 0

Borbola, *Csillagszoba. Út a szakkarai piramisfeliratok magyar nyelvű olvasatához* (Budapest, 2004), ISBN 963 214 963 7

Czuczor-Fogarasi, *A magyar nyelv szótára*, CD-ROM, ISBN 963 9374 76 8

Gardiner, *Egyptian Grammar*, Third Edition (Oxford, 1994), ISBN 0 9000416 35 1

Hannig, *Großes Handwörterbuch Ägyptisch-Deutsch* (Mainz, 1995)

Kammerzell, *Graphonemrelationen im älteren Ägyptisch*, Hannig, *Großes Handwörterbuch Ägyptisch-Deutsch* (Mainz, 1995), XLV-LII.

Möller, *Hieratische Paläographie* (Osnabrück, 1965)

Murray and Nuttall, *A Handlist to Howard Carter's Catalogue of Objets in Tut'anckhamun Tomb* (Oxford, 1963)

Seton-Williams, *Het goud van Toetanchamon* (Alphen aan de Rijn, 1983)

Szinnyei, *Magyar Tájszótár* Nap Kiadó (Budapest, 2003)

TESZ, *A Magyar Nyelv Történeti-Etimológiai Szótára*, Akadémia Kiadó (Budapest, 1995)

Új Magyar Tájszótár II. kötet, Akadémia Kiadó (Budapest, 1988)

Tartalomjegyzék

Előszó. Történeti, módszertani áttekintés	3
A számadó	16
A mellkép származása, bemutatása	18
A szöveg közvetlen magyar olvasata	22
A szárny fölötti rész	23
A szárny alatti rész	32
A magyar olvasat	36
Megjegyzések	36
A szöveg elemzése	45
Összefoglalás	47
Forrásmunkák	48
Könyvismertetés	50

Olvassuk együtt magyarul!

Az első lépés talán a legnehezebb. Nem könnyű letérni a kikaposított útról, eltérni a megszabott iránytól, mert valahol bennünk él a csordaösztön, a belénk nevelt, megcsontosodott előítélet. Magyar nyelv a Nílus völgyében? Nevetséges, bizarr ötlet. Szinte elképzelhetetlen, hogy több ezer komoly tudós ekkorát tévedjen.

Valóban, az első lépés a legnehezebb. Az újat befogadni, vagy csupán logikusan, tárgyilagosan gondolkodni, valamint a tényeket csoportosítani esetünkben szinte bűnnek számít. Százhetven évvel az írás megfejtése után azt állítani, hogy a tudósok eddigi erőfeszítése csak félsikerhez vezetett, mert az egyiptomi írás a magyar nyelv őseit takarja, még akkor is botorság, ha alátámasztásul az egyik, eddig megoldatlan szöveges feladat helyes eredményével szolgálunk.

Botorság... Vagy mégis mindez igaz volna? Bár a matematika nem alkalmas nyelvészeti tételek igazolására, számolni akkor is csak egyféleképpen lehet.

3x3 az 9 maradt négyezer év elteltével is, és ha valótlanságokat állítanánk, akkor értelemszerűen a példa eredménye sem lehetne jó.

Széles látókör, a gondolkodás szabadsága is szükséges ehhez a lépéshez. Szabadság, hogy a megszokott, megkövesedett tételeket félretéve értelmünknek teret biztosítsunk, hogy merjük befogadni, vagy legalább mérlegelni azt, amit első látásra hihetetlennek tartottunk, de amit ezek után már nem lehet másképpen értékelni, mint a valóság elemeit, a tényeket.

Tényként fogadjuk el az ősi Egyiptom kultúráját, a hieratikus és a hieroglifás írást, a papiruszok létezését.

Tény, hogy könyvünkben a hieratikus-hieroglifás írást nem magyarra fordítjuk, hanem közvetlenül a magyar nyelv ősein olvassuk, ezáltal értelmes magyar nyelvű szöveghez jutunk.

Tény az is, hogy a szakirodalom az MMP 10. feladatának tartalmát 70 évvel az első publikálása után még midig vitatja.

Tény, hogy kizárólag a magyar olvasat segítségével juthatunk el a szövegben szereplő, hiányzó adat felismeréséhez és ezáltal a példa megoldásához.

A *tényekről* elmondhatjuk, hogy azok a valóság elemei és nem tartoznak a hit fogalomkörébe.

Királykörök

Anyanyelvét mindenki ajándékba kapja. Sokan mindjárt az egyik Avilágnyelvet mondhatják sajátjuknak, mások viszont kevésbé szerencsések. E tekintetben mi kiváltságos helyzetben vagyunk. Nyelvünk sokrétűségével, rugalmasságával, teremtőképességével, de szókincsének gazdagságával és tömörségével is messze kiemelkedik a többi élő és holt nyelvek sorából. Szépsége csak azok előtt bontakozik ki, akik a magyar nyelvet anyanyelvükként tisztelhetik. Ilyen nyelv nem születik röpké párszáz év alatt, és nem lopható össze szomszédos kultúrák szókincsének átvételével sem.

Könyvünkben nyelvünk egyik, a történelmi idők homályába visszanyúló gyökerét kutatjuk fel. Bemutatjuk, hogy a Nílus völgyében az első írásos emlékek megjelenésétől kezdve tisztán agglutináló, nyelvünk szerkezetével szinte azonos felépítésű, számunkra ma is jól érthető nyelven írtak, beszéltek és számoltak. Segítségével a Nílus-völgyi hieroglifákat a magyar nyelv ősen közvetlenül lehet, és ezen túl éppen ezért kell is olvasni.

Minden állítás persze csak annyit ér, amennyit abból bizonyítani tudunk.

Tételünket könyvünkben az eddig félreismert és megoldatlan 4000 éves szöveges példák, a királykörök megfejtésével, nyelvünk és az ősnyelv lélegzetelállító azonosságaival, valamint a legcsodálatosabb királykörrel, a titkát mindmáig őrző Szent Korona eddig ismeretlen egyiptomi méreteivel igazoljuk.

Ajándék? Igen, de mint történelmünk folyamán soha semmit, ezt sem kaptuk ingyen. Anyanyelvünk, könyvünk tanúsága szerint őseink gondolatainak, egyúttal az egyetemes kultúra bölcsőjének megismerésére kötelez.

Csillagszoba

Az idő múlása létünk legfájóbb pontja. Jószerével nincs is jelenünk, hiszen mire tudatosan bennünk, hogy vagyunk, addigra már elkéstünk, és csak voltunk. Fennmaradásunk valódi rejtélye mégis a jövő. Csodálatos nyelvünk igéinket csak jelen és múlt időben ragozza, következésképpen őseink más jövőben reménykedtek.

Unas fáraó szakkarai piramisfeliratai is erről tanúskodnak. Könyvünkben az óbirodalmi uralkodó Teremtőjéhez vezető túlvilági útját követjük. A Fohászok magyar nyelvű olvasata során kísérőivel, hányattatásával, a keresztúttal, a két-kör tanával, egyszóval az őskeresztény hittételekkel ismerkedünk meg.

A fizikai elmúlás számára nem volt azonos a megsemmisüléssel. A földi élet folytatásaként az arra érdemeseket a Nílus-partiak igazmondóvá, azaz magyarrá avatták. A „csillagszoba lakó” Hunn Íjász már magyarként léphetett be az Élők birodalmába.

A legelső piramisfeliratok tanúsága szerint nyelvünk ősen megszólaló király üzenete így hangzik: magyarnak nem születni – magyarnak lenni kell...